

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

МОСКАЛЕНКО А.В., доктор юридичних наук, професор,
Державний біотехнологічний університет, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0807-0519>
E-mail: alena.mko9@btu.kharkov.ua

Необхідність впровадження принципів самостійності та індивідуалізації навчання є найважливішою соціокультурною проблемою, яка значною мірою обумовлюється суспільним запитом щодо формування творчої особистості майбутнього фахівця. Творча, наближена до наукового осмислення і узагальнення робота можлива лише як результат організації самостійного навчання студентів за допомогою ефективних технологій самоосвіти. Така робота також має бути індивідуальною, з врахуванням рівня творчих можливостей студентів, їх навчальних здобутків, інтересів, потреб, навчальної активності тощо.

В умовах цифрової трансформації навчального процесу організація самостійної та індивідуальної роботи студентів є невід'ємною складовою єдиного творчого процесу, який поєднує в собі навчання, виховання та наукове забезпечення освітнього результату. Цей процес має враховувати сучасні тренди цифрової педагогіки, впровадження інноваційних інформаційно-комунікативних технологій, забезпечувати реалізацію принципів автодидактики та саморозвитку здобувачів [1].

Аналізуючи досвід навчального процесу факультету менеджменту, адміністрування та права щодо організації самостійної та індивідуальної роботи здобувачів, слід зазначити про суттєві позитивні зміни у технологізації та інформатизації цього процесу. За останній час на факультеті були впроваджені в

освітній процес інформаційні технології, що забезпечують цифровізацію дистанційного навчання, підвищення інтерактивності навчально-творчої діяльності студентів, управління самостійною та індивідуальною роботою здобувачів за принципами «Machine Learning». Технологізація управління самостійною та індивідуальною роботою передбачає переорієнтацію функціональних завдань між викладачем, студентом і дидактичним модулем, який сьогодні складається з електронного блоку бази даних на основі цифрової платформи «Moodle» (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment) – модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище, надаючи доступ до самостійного вивчення курсу, виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань, пропонуючи дискусійні форуми, чати та навчальні веб-конференції [2].

В умовах організації самостійної роботи студентів за принципами цифрової педагогіки викладач моделює творче освітнє середовище з консультаційним обслуговуванням і регулюванням самоосвіти студента. У такій дидактичній системі центр управління навчанням передається студенту, який творчо налагоджує процес самоосвіти, виконуючи функції самопланування, самоорганізації, самомотивації та самоконтролю. За таких умов викладач має стати фасилітатором самоорганізації здобувачів, генератором їх творчих ідей, забезпечивши професійну самореалізацію особистості і формування її професійної компетентності відповідного кваліфікаційного рівня. Здобувачу у цій дидактичній системі належать функції самоуправління навчально-творчою діяльністю на основі активізації самостійної роботи в процесі формування індивідуальної траєкторії навчання.

Однак, міра самоуправління навчальною діяльністю студентів тісно пов'язана з повнотою представлення викладачем інформації про методичне забезпечення, структуру, засоби навчання і контролю знань. Тому для ефективної організації самостійної роботи студентів важливо наповнити цифрову

платформу «Moodle» дієвим дидактичним інструментарієм, інтерактивними формами та методами діалогового зв'язку у віддаленому доступі, забезпечити методичне оформлення навчальних курсів, підготувати електронні навчальні посібники та завдання для самоконтролю знань. За цих умов педагог делегує електронній платформі інформаційно-пред'являючу, інформаційно-ілюструючу, тренажерну та мотиваційну функції.

Результатом їх послідовної реалізації є активізація дидактичних процесів і організаційно-технологічних алгоритмів у педагогічній системі, спрямованих на вдосконалення структури самостійної роботи студентів у межах сформованості їх професійних компетенцій. Представлені функціональні складові такої дидактичної системи визначають комплексний управлінський вплив на індивідуальну навчально-творчу діяльність здобувачів, що визначається сукупністю дій та операцій психологічного, дидактичного, організаційного, рефлексивного та розвивального характеру. У результаті педагогічного впливу з використанням SMART-освітніх ресурсів і комплексу дидактичних методів самостійна навчально-творча діяльність перетворює наявний освітній потенціал студента в якісний результат – сформованість професійної компетентності фахівця [3].

На цій концептуальній основі на факультеті менеджменту, адміністрування та права розроблено проєкт трирівневої SMART-освітньої технології управління самостійною роботою студентів в умовах цифровізації менеджменту освіти, який подано на Всеукраїнський конкурс МОН у межах реалізації проєктних завдань Стратегії розвитку Державного біотехнологічного університету в контексті інтеграції до європейського освітньо-наукового простору. Цей проєкт виконується у тісному взаємозв'язку освітніх, наукових та виробничих установ і організацій, що забезпечують реалізацію інноваційних педагогічних ідей, їх упровадження та апробацію результатів. У зв'язку з цим, до проєкту долучено Громадську організацію «Науковий центр дидактики менеджмент-освіти», як

осередок розробки та впровадження педагогічних новацій, а також аграрні формування, як бази апробації навичок практичної самостійної роботи майбутніх фахівців.

Організація самостійної та індивідуальної роботи студентів починається з представлення силабусу навчальної дисципліни (технологічної карти-пам'ятки), яка містить банк дидактичної інформації, методичні рекомендації із самостійного вивчення курсу у вигляді навчальних цільових завдань, способів їх вирішення та дистанційних форм контролю знань. Обмін інформацією між викладачем і студентом здійснюється у формі індивідуальних консультацій, системи електронного діалогового зв'язку «Google Meet», а також через інші електронні платформи та сервери хмарної мережі «Інтернет».

Навчальні курси забезпечується модульною програмою, методичними вказівками щодо організації самостійної роботи студентів, курсами лекцій, електронними презентаціями, практикумами, масивом дидактичних форм процесу самоосвіти, програмами комп'ютерного тестування та відповідними технічними засобами навчання. Для самооцінки знань на кожному етапі вивчення дисципліни студенти мають можливість планувати індивідуальну стратегію навчання, яка коректується модульним контролем з урахуванням конкретних освітніх результатів. Підсумкова оцінка рівня сформованості знань, вмінь та навичок студентів визначається результатами їх самостійної та індивідуальної роботи протягом семестру. Загальна ефективність процесу підготовки фахівців за педагогічною моделлю управління самостійною роботою оцінюється показниками успішності; самостійності, індивідуалізації, міцності знань, здатності працювати на рівні творчого досвіду. З огляду на загальні тенденції розвитку освіти, на факультеті продовжується науковий пошук більш ефективних моделей організації самостійної роботи студентів, підвищення рівня її індивідуалізації та самоуправління в контексті сучасних освітніх імперативів.

Бібліографічний список:

1. Про схвалення Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки. Розпорядження КМУ від 23 лютого 2022 р. № 286-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 15.11.2023).

2. Луцик Ю.М. Застосування сучасних технологій у процесі підготовки майбутніх аграріїв у вищій освіті Великої Британії. *Педагогіка та психологія*: зб. наук. праць ХНПУ імені Г. Сковороди. Х. : ХНПУ, 2017. Вип. 57. С. 236-247.

3. Нагаєв В.М. Методологічні засади управління навчально-творчою діяльністю студентів: монографія. Харків : «Стильна типографія», 2018. 151 с.

ПРОЕКТУВАННЯ ТРИРІВНЕВОЇ SMART-ОСВІТНЬОЇ ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНО-ТВОРЧОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

НАГАЄВ В.М., доктор педагогічних наук, професор,
Державний біотехнологічний університет, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3130-6112>

E-mail: nagaev@btu.kharkov.ua

МІНЕНКО С.І., доктор філософії з менеджменту,

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3033-1911>

E-mail: minenکو.sofi@gmail.com

Сучасний цивілізаційний запит в умовах четвертої промислової революції обумовлює необхідність цифрової трансформації практично у всіх сферах буття людини. Не залишається осторонь і освітня галузь, де сьогодні відбувається динамічний розвиток на основі технологізації та діджиталізації дидактичних процесів. Інформаційні технології, які визначали образ і сутність ХХ-го століття сьогодні поступаються SMART-освітнім технологіям, що відкривають новий прогресивний шлях в умовах цифрової педагогіки [1; 3].